

QVÆSTIO MEDICA

Quodlibetariis disputationibus manè discutienda in Scholis Medicorum die Iovis 14. Ianuarij.

M. PETRO BONNET, Doctore Medico, Præside.

An viviparorum fœtus ex Ovo?

I.

ANIMALIA à plantis sensu, motuque discrepant, quarum instar nutriuntur, crescunt & semine generantur. Non unus idemque omnibus generationis modus, plurima sponte nasci dicuntur, ex putri aliâve materiâ in quâ semina latent, sive inibi ab initio confusa serie temporum emergant, sive principiorum quibus constant concursu creentur, sive tandem à sui generis animalibus ova sint relicta, è quibus calore Solis fœtus excludantur. Quædam in eadem specie interdum à parentibus, interdum aliunde originem habent ut mures, quandoque ex quisquiliis geniti, quandoque à muribus aliis editi. Non desunt quæ per varias metamorphoses variorum animalium formas induant, quorum unum ex alio successivâ mutatione formatur, talis est eruca illa nobilis ob sericum vulgatissimam in vestibus luxus materiam nemini non nota, hæc vermiculi formâ ex parvulo papilionis ovo nascitur, adolescit depascendo mori folia, adulta candidum net folliculum, quo inclusa jacet immobilis & velut demortua, tuncque Aurelia chrysalis sive Necydalus appellatur. Rupto demum folliculo, exuvioque deposito papilionis formâ prodit, avolat, coit, ova parit similium mutationum semina, brevi post emoritur. Plurimi occurrunt mirandi in vilibus animalculis generationis modi, quorum observatio ut infructuosa negligitur. Nota sunt cuivis duplicis generis animalia, vivipara scilicet & ovipara in quibus manifesta sexus diversitas, minus obscura facit originis primordia: illa vivos in lucem edunt fœtus, ista primum ova pariunt conspicua è quibus postmodum fœtus excluduntur. Hujus generis sunt inter quadrupedes Crocodilus Nili celebris accola, Scincus, Crocodilus minor terrestrisque dictus, Lacerta quam ova ore parere, exclusosque fœtus præter unum omnes devorare, à quo postea parentes interficiuntur, fabulosum. Ex serpentibus sola Vipera vivam edit prolem, reliqui sunt ovipari. His accedunt piscium innumeræ species & omnium oviparorum notissimæ aves, ex his ut ex quadrupedibus oviparis serpentibusque matura perfectaque exeunt ova. Ex piscibus quamplurimis imperfecta immatura, incrementum & perfectionem foris acquisitura. Perfectum porro verumque ovum est, quod materiam principemque corporis fœtus opificem cum alimento, quo semel formatus ad exclusionem usque nutriatur, in se continet.

II.

OVA quæ absque maris congressu fœmina concipit aut etiam parit, & ea quæ mares edunt, quod in gallis & anatibus non infrequens, ut pote infœ-

cunda, vera non sunt ova, sed tantum figurâ tenus & æquivoce. A veris ovis subventanea principiis differunt, quamvis nullum sit judice sensu discrimen. Hæc tantum fœminæ semen & alimentum quo fœtus nutriri possit continent, ista etiam maris semen fœminino permixtum. Priorum causa fœmina sola, posteriorum uterque sexus, nempe ut in viviparis, sic in oviparis mas & fœmina libidinis æstu agitātur, sibi mutuo oculis, voce, gestu blandiuntur, coeunt, semenque effundunt. Id omnibus notum in auibus domesticis. Gallus animal libidine ferox ni plures quas comprimat fœminas habeat, eas sæpius ineundo fatigat: gallina in coitu obstrepit querula, renitique videtur, dum parit exultat. An contra cœterarum fœminarum morem cum dolore coit, cum voluptate parit. Quamvis recentiores reclament, gallus seminalem humorem in gallinæ uterum ejaculatur, ipsô non aurâ simplici, afflatuve fœcundantur ova, horum vitellus sanguinis materni umbilicali venâ in viviparorum fœtum influentis loco est. Hinc absque maris operâ formatur & crescit in ovario, quod infra jecur positum arteriæ magnæ descendenti trunco accumbit, ovarium undique complectitur proxima uteri pars, quæ in membranam tenuissimam mollissimamque degenerans, orificium latius efformat infundibulo non absimile, secundùm dorsi longitudinem deorsum tendit, crassior & carnosa facta uteri medium constituit, quod cellulis distinctum est, intusque humore quodam tenui, seu albumine madet, ut & finis infimo abdominis loco ad podicem situs ovali figurâ interne donatum. Non unus solum in ovario vitellus sed plures, magnitudine diversi, papularum instar nascuntur, Milij semine minores sensim augentur & debitam molem acquirunt: tum demum à pedunculo, è quo pendebant liberi per uteri principium seu per infundibulum excidunt in uteri medium, inibi paulatim descendendo albumen induunt, in uteri fine membranis & cortice obvolvuntur. Cùm dictus humor seu albumen ex utriusque sexus semine mixtum est, editur genuinum ovum perfectum fœcundum, cum solius fœminæ semen est, spurium subventaneum infœcundum; intra ovum fœcundum præsertim in albumine, spiritus futuri pulli anima sopitus jacet, ubi incubantis gallinæ fotu, aut alio simili succedaneo calore excitatur, statim expergefactus exutis spissioribus involucris limpidissimum solum humorem induit, seseque ad formationis opus accingit, hanc autem absoluit inscius, solâque motuum in loculis peragendorum necessitate edoctus. Pullus ex albo formatus, ex luteo per umbilicum alitur, donec grandior factus fracto cortice excludatur.

III.

VIVIPARORUM mira varietas, quædã sunt solidipeda seu pede non scisso, ut Equus, Asinus, Elephas terrenorum animal maximum, ipsum tamen humi prostratum assurgere non posse fabula est, ad quidvis agendum arripiendum in os intrudendum proboscide seu manu utitur; fœmina mulierum more mammas binas habet in pectore: alia sunt bisulca sine cornibus ut Camelus, Sus, Aper seu Sus sylvestris, occursu dum irascitur frendetque, propter exsertos dentes potissimum formidabilis: alia bisulca cornigera eademque ruminantia & inferiore solum maxillâ dentatâ, ut Bos in opere rustico hominum socius & Cereris minister, Ovis placidũ simplex gregarium, & sui lacte, prole, pelle, lanâ, carne utilissimum hominibus pecus, Cervus velocissimum animal cujus decidua cornua alexipharmacâ vi pollent propter sal volatile medicamentum præstantissimum. Capra cujus una species in Perside nobilis ob lapidem Bezoar, Europæis fere similis, nisi quod erectis longioribusque cornibus est, ac pelle interdum Tigridis instar variegata; gignitur dictus lapis in hujus animalis ventriculo præter naturã, ut vulgo fit

in hominum renibus & vesicâ: alexipharmacus est ut & cœteri cœterorum animalium, hominisque ipsius lapides, quacunque corporis parte crescant: omnes scilicet ex plurimo sale volatili spiritus acidi operâ concrescunt. Cœtera animalia terrena vivipara multifida sunt, ut Simia, Ursus quem nasci informem ac veluti massam quam Ursa lambendo delineet fabulosum. Leo animal ferocissimum ut & Tigris crudelissima sobolisque amantissima; Lupus ovibus infensus, & alia quã plurima. In hoc etiam genere collocandus esset homo nisi animalia à se invicem distinguendo se ipsum ab omnibus distingueret; revera multis dotibus cœteris antecellit, & astu quandoque fit eorum Dominus; at non est quod tantopere superbiat, seque credat mundi epitomem, naturæ delicias & miraculum, maximũ rerum omnium Regem, uno denique minorem Jove, nudus nascitur & inermis, infirmus, innumeris patet injuriis, corruptioni obnoxius. In his omnibus animalibus viviparis paucis exceptis fœmina mare imbecillior est; neque tamen monstrum, ejus & maris ad generationem par necessitas. Nullam reperire est quæ sive ante, sive post coitum, corpus in utero gerat, cujus ex parte gignatur animal & reliquum cibus ei sit quod gignitur, donec editum fuerit in lucem.

IV.

HOMINUM, ferarumque genus omne, veneris furiis agitatur, idem omnibus amor; hoc tempore ferocior Leo sæviorque Leæna campis errant, dant funera stragemque Ursi per sylvas, sævit Aper, crudelissima Tigris est, imbelles Cervi miscent prælia; Equos nec fræna nec verbera nec scopuli nec cavæ rupes nec objecta retardant flumina; insignis quoque Equarum furor, ducit illas amor trans montes, versæ in zephyrum ore leves exceptant auras, ut paululum deferveat intolerabilis ardor: neque enim hoc vento sine ullis conjugiis gravidæ fiunt. Inclusam puellam teneram viroque maturam, ubi subdita est flamma medullis, turris ahenea, robustæque fores, & vigilum canũ tristes excubiæ non satis muniunt nocturnis ab adulteris. Juvenis cui magnum in ossibus ignem durus amor versat, ut ut puro numine nives glaciet Jupiter, jacet ante fores objectus Aquilonibus, tandemque conversus in pretium claustra penetrat; adeo omnia vincit amor. Hoc stimulante uterque sexus in amplexus ruit & semen effundit in uterum, è quo nusquam elabitur si fœmina conceptura sit. Miscentur posteà per minima tum maris tum fœminæ semina, fiuntque unum in quo futuri fœtus partium omnium particulæ confusæ sunt, hæ deinde tum ingenitis motibus tum impellente spiritu quo semen animatur, sese evolvunt, explicant, & ad propria loca confluunt, sic quæ capitis sunt ad caput, quæ pectoris ad pectus, quæ abdominis ad abdomen, quæ demum artuum ad artus; pariter earum quæ pertinent ad caput, quæ cranij sunt ad cranium, quæ cerebri ad cerebrum, quæ oculi ad oculum, & ita de reliquis. Nihil est intra membranas quibus fœtus obvolvitur, quo nutriri possit: quo minus ore alimentum sugat, obstant ejus in utero situs, & respirationis absentia. Propterea non secus ac arbores in terram radices spargunt quibus alibiles succos excipiant, sic fœtus ex se venam umbilicalem foris emittit, ejusque varios ramos spargit in uterum, quibus sanguinem maternum exsugit. Is primùm appellit ad hepar, ubi umbilicalis vena inseritur, inde per venæ cavæ truncum superiorem, partim in dextrum cordis ventriculum influit, partim in venam pulmonum peculiari foramine quod in edito fœtu obturatur; E dextro ventriculo in pulmonum arteriam fertur, indeque partim in venam pulmonum partim in aortam illabitur peculiari ductu qui etiam post partum oblitteratur: è vena pulmonum in sinistrum cordis ventriculum, indeque per aortam in omnes

corporis partes. Quæcunque in inteſtinis fœtus occurrunt fæces, excrementa ſunt ſanguinis non chyli, ut & liquor in ventriculo contentus excrementum eſt ventriculi, non chylus. Hac ratione formatus fœtus & adauctus, vivus editur in lucem, citius aut tardius pro viviparorum animalium varietate.

V.

FIGMENTIS delectantur qui mulierum teſtes eſſe ovaria, extrema tubarum uteri infundibula, tubas ipſas oviductus aſſerunt: ova è teſtibus per hanc viam in uterum deſcendere, ut & ſpiritum auramve ſeminis viri ex utero ad teſtes aſcendere ſomnium; ovum in mulierum teſticulis nullum, quo poſſit exire foramen non patet; & ſi exiret,in abdomen potius quam in tubas excideret, quarum extrema concidentibus fimbriis obducta ſunt & à teſtibus nimis diſſita: ſiti ſunt teſtes in cavitate abdominis utrimque ſupra fundum uteri,cui ligamentorum latorum ope annectuntur. Tubæ ab uteri fundo naſcuntur, nec ad teſtes perveniunt, ſed è regione eorum ex alterâ parte ligamentorum quæ interjacent, obliquo itinere ſerpunt, deſinuntque longe ultra teſtes verſus latera; harum obſcurus admodum uſus eſt. Sæpe occurrunt in teſtibus veſiculæ limpido ſatis humore plenæ, quæ periti artificis manu extrahi poſſunt, caloreque bulliendo, ovorum inſtar indurari: ſeminis forſan conceptacula ſunt quod in coitu effunditur, non ova; in virginibus pariter & connubio junctis conſpicuæ ſunt, in uterum nuſquam decidunt, alias quidni virgines ova ſubventanea conciperent & parerent? Quidni mulier plura ſimul ova in utero foveret? Duo ſaltem, ſicque plures aut duo ſaltem fœtus ſemper ederet, cum duæ ſint uteri tubæ nec aliunde ratio ſuppetat, cur ex unâ potius quam ex aliâ ovum excidat. Si quando fœtus accuratè formatus in alterutrâ uteri tubâ viſus fuerit præter naturam, id fœcundo ovo inibi coercito ne tribuas, ſemini potius utriuſque ſexus, dehiſcentibus, ſolito magis,oſculis tubarum in uterum apertis,influenti acceptum referas. Nullibi generari poteſt infans quo pervenire nequeat tum maris tum fœminæ ſemen. Quæ hiſtoriæ contrarium narrant fabuloſæ. Laudandi plurimum hujus ævi peritiores anatomici qui omnes corporis partes etiam minimas curioſis oculis inveſtigant, at merito ſuo labem aſpergunt dum temerè minimis partibus nuper retectis inſignes uſus affingunt quo magis inclareſcant. Laudanda ſedulitas clariſſ. iſtius batavi Medici qui mulierum organa graphice depinxit, commemoratas veſiculas extraxit, & curioſe coxit: at ipſas ova eſſe è quibus viviparorum fœtus generarentur, præcipitanter, & inconſideratè affirmavit.

Non ergo viviparorum fœtus ex Ovo.

Domini Doctores diſputaturi.

M. Franciſcus Sorand Scholæ Profeſſor.
M. Nicolaus Rainſſant.
M. Petrus Pourret unici fratris Regis Medic. ordin.

M. Antonius de Caën.
M. Carolus Laval.
M. Dunyſius Dodard.

M. Nicolaus Brayer.
M. Philibertus Moriſſet.
M. Philippus Harduinus de S. Iacques.

Proponebat Lutetiæ FRANCISCUS LERAT Sylvanectinus. A. R. S. H. MDCLXXVII.